

Prædiken til Sidste søndag i kirkeåret

Matt. 11, 25-30

*Kom hjerte med hvad dødt du har,
hvad du med sorg til graven bar,
gik med det alt til ham som døde,
men levende dig nu vil møde.*

I dag slutter kirkens år. Og næste søndag begynder vi så forfra på et nyt år med indgangen til adventstiden, ventetiden op til Guds søns fødsel julenat. Vi afslutter, sådan som man altid slutter det gamle af og tager fat på noget nyt: nemlig ved at vi kigger bagud og samler op - hvad skete der, og særligt hvad betød det, men også ved at vi ser frem mod det, der kommer og gør os klar til det. Egentlig er hele den dobbeltbevægelse - opsamlingen og forberedelsen - samlet i den ene sætning, som Jesus starter med at sige i dag: "Jeg priser dig, fader, himlens og jordens Herre, fordi du har skjult dette for vise og forstandige og åbenbaret det for umyndige". Her samles det hele op: kristendommens glædelige budskab er kun for de umyndige. De er de eneste, der kan glæde sig over det. Det kan de kloge ikke. Det skal vi huske - ikke mindst fordi det er sådan, vi kan forberede os på at se den glæde, som snart kommer til verden - det lille barn i stalden. For det er ikke med klogskab, at man kan se

og forstå betydningen af sådan et lille barn. Evangeliet er for de umyndige, ikke for de kloge. Det er det sidste og det første, vi må huske på.

Så i dag står umyndighed over for klogskab. Og det kalder jo på, at vi går nærmere ind på, hvad der lige præcis ligger i ordet umyndig.

For nogle år siden var der en dansk hjerneforsker, som i sin forskning påstod at kunne bevise, at tro kun var for de dumme. Man måtte simpelthen være dum for at være religiøs. Så religiøsitet så han som et udtryk for, at man ikke evnede at forstå ret meget, og så gik man bare og troede på alt muligt mærkeligt i stedet for. Det er sådan set ikke noget nyt synspunkt, og det er egentlig heller ikke særligt interessant, for det skyder jo helt ved siden af, hvad tro egentlig er. At tro betyder jo ikke, at man ikke også bruger hovedet til at tænke med.

Men hvad man så ellers mener om den slags synspunkter, så er det slet ikke den diskussion, som Jesu ord om umyndighed beskæftiger sig med. Grunden til at det ikke er det, er selvfølgelig, at umyndighed ikke betyder dumhed. Modsætningen til klogskab er ikke dumhed, når Jesus taler om det. Han interes-

serer sig overhovedet ikke for folks forstandsmæssige evner. Han deler aldrig mennesker op i kategorier - hverken i rig eller fattig, heller ikke i god eller ond og altså heller ikke klog eller dum. Mennesker er mennesker for ham. Og han holder af dem alle sammen.

Men umyndighed er en måde at forholde sig til livet på. Og umyndighed er netop ikke det samme som dumhed. Umyndighed betyder ikke uvidenhed. Man kan godt være klog på mange ting og samtidig være umyndig. For det som den klogskab, Jesus taler om – og taler imod - i dag, aldrig har forstået, det er, at de umyndige ikke er nedsunket i uvidenhed men derimod omgivet af kærlighed. Og det er det, der er modsætningsparret, i dag - og altid - når det gælder om at tage imod evangeliet. Klogskab står i modsætning til kærlighed. Den kloge følger sine tanker, analyserer og efterrationaliserer. Og lader konklusionerne afgøre hans eller hendes handlinger. Og over for det står den umyndige, der ikke følger tanken, men derimod følger hjertet. Det væsentlige er ikke, hvad tanken siger dem, men hvad hjertet fortæller dem. Det er kærligheden, som styrer i den umyndiges liv. Og den der elsker er umyndig, fordi han eller hun har sat sig selv, sine tanker og sin vilje til side, for kærligheden. Og det er ikke det samme som ikke at kunne bruge hovedet, men det er en anerkendelse af, at hovedet ikke kan bruges til alt.

Men det forholder sig sådan, at umyndighed altid har lignet dumhed for den klogskab, der ikke regner andet end rationelle kendsgerninger for noget. Det kommer frem gang

på gang i fortællingen om Jesus, at de såkaldt kloge forveksler umyndighed og dumhed. Hvor dum kan man være, at man giver sit liv for de fattige, for udskudtet, for de ugudelige? Hvad skulle det dog gøre godt for?

Forfatteren C.S. Lewis skrev tilbage i efterkrigstiden en række børnebøger, hvor han forsøgte at indfange det kristne evangelium i eventyr for børn. Bøgerne handler om landet Narnia, og når man først har bevæget sig ind i det univers, som Lewis dér skaber, så synes jeg, at det er ret svært at komme ud igen. Han får virkelig så meget med – også forskellen på klogskab og umyndighed. Tankegangen bliver meget flot beskrevet i bogen *Heksen, løven og garderobeskabet*, da løven bliver henrettet af heksen. Den store løve, Aslan, søn af kejseren hinsides havet, overgiver sig til den onde hvide heks for at blive dræbt af hendes kniv på stenbordet af kærlighed til en lille menneskedreng. For at skåne ham fra heksen giver løven hende i stedet sig selv. Det er et godt bytte for heksen, synes hun selv, for når først den store løve er død, kan hun uden problemer dræbe alle hans undersåtter. Og da heksen står der med kniven i hånden, efter at løven er blevet mishandlet og hånet af hendes tilhænger, så bøjer heksen sig ned over Aslan og siger: ”Jeg må indrømme, at jeg faktisk er ret skuffet over dig, Aslan. Du ofrer dit eget liv for barnet. Men du redder ikke nogen ved det. Så meget for kærlighed!”

Ja, så meget for kærlighed. Den samme tanke har de kloge, der dømte Jesus til døden garanteret gjort sig. Hvem tror han dog, han redder? Han må jo være dum!

Og det er også den samme tanke, som vi alle sammen står med gang på gang i vores eget liv, når klogskaben får overtaget. Så er det, at vi begynder at spørge os selv om, hvad det i grunden er, vi får ud af det her? Og vi begynder at føle os misbrugte og snydt.

Der er jo selvfølgelig de dér øjeblikke - for eksempel i et ægteskab - hvor man spørger sig selv, hvorfor man finder sig i det og hvad man egentlig selv får tilbage. De øjeblikke, hvor man gør sig klog og analyserer og regner op og pludselig synes, at man har været forfærdelig dum og naiv, at man har fundet sig i både det ene og det andet. Når klogskaben tager over, er kærligheden død.

Når det derimod er kærligheden, der styrer ens liv, så spørger man slet ikke sådan. Den mor, hvis halvvoxne datters liv falder fra hinanden i stofmisbrug og kriminalitet, bliver ved med at elske og håbe og hjælpe med alt, hvad hun kan - længe efter at alle andre for længst har givet op og slået hånden af pigen. Også selv om datteren stjæler fra sin egen mor og skælder hende ud og ikke viser hende den mindste taknemlighed, så bliver hun ved med at elske hende. Set ude fra sidelinjen kan vi sagtens spørge hinanden om, hvor dum den mor i grunden kan være. Vi kan jo se, at hendes kærlighed til datteren koster hende hendes eget liv.

Men det er jo netop ikke dumhed. Det er kærlighed. Og med kærlighed dér er det sådan, at den ikke koster én livet, men at den tværtimod redder ens liv - også selv om man måtte dø af den. I evangeliefortællingen viser det sig for os, da Jesus opstår fra de døde påskemorgen. Og i fortællingen om løven Aslan sker der det, at når en uskyldig

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

ofrer sit liv for en anden, så overvindes døden selv. Og Aslan bliver levende igen ved daggry – smukkere og stærkere end nogen-sinde før. Det er kernen i kristendommen. Det er det budskab, som vi gerne skulle fange, at den kærlighed, der giver alt, også får alt tilbage – og det skal vi ikke kun fange med hovedet, men derimod først og fremmest med hjertet.

Og sådan slutter vi så vores kirkeår med ordene fra Jesu egen mund: ”Kom til mig, alle I, som slider jer trætte og bærer tunge byrder, og jeg vil give jer hvile. Tag mit åg på jer og lær af mig, for jeg er sagtmodig og ydmyg af hjertet, så skal I finde hvile for jeres sjæle. For mit åg er godt, og min byrde er let”. Kærlighedens byrde er let, selv om den ser forfærdelig tung ud – selv om den ser ud til at koste os alt.

Det er alt for nemt at komme væk fra den sandhed. Vores klogskab tager gerne over og forvandler det hele til kampesten på vores skuldre. Men invitationen lyder til alle os, der slæber – ”kom til mig - lær af min kærlighed - lev af min kærlighed”.

Så lad os i dag, på kirkeårets sidste søndag, forvandle Jesu tak til vores bøn og bede: ”kære Gud Fader, himlens og jordens Herre, lad din kærlighed sejre over vores klogskab, så vi som umyndige kan tage imod dit kærligheds rige, og så vi kan forstå, at den der lever af kærlighed ikke skal leve af sin egen magt og selv finde styrken - men at den, der elsker, finder styrke til at leve hos en magt, som er meget stærkere, nemlig din magt”. Amen.

Kristine Jersin

Houlkær

Salmer:

732, 303, 332, 638, 431